

Waarom die oude reflexen?

Het bestuur van de NBA houdt bij de komende Algemene Ledenvergadering (ALV) de deur naar het verleden open. De beoogde voorzitter komt wederom uit big four-kringen, de beroepsprofielen creëren een tweedeling tussen accountants mét en zónder controlebekwaamheden en het systeem van intercollegiale toetsing blijft gehandhaafd. Het is tijd voor een tegenstem.

Dat de NBA een zeer kleurrijke achterban heeft, lijkt steeds meer naar de achtergrond te verdwijnen. In de media en de politiek zijn de grote oob-accountantskantoren beeldbepalend voor de beroepsgroep. Toch is het overgrote meerderheid van de leden werkzaam als 'accountant in business', overheidsaccountant of accountant voor het mkb (99,8 procent van alle in Nederland actieve ondernemingen!). Kennelijk ziet de NBA geen enkele behoefte om dit beeld te corrigeren.

Novak zou het een goede zaak vinden wanneer er een einde komt aan het voorzitterskartel van de big four. Volgens de NBA moeten we maar wat blij zijn dat Pieter Jongstra zijn vinger opstak, nadat een interne rondgang binnen het bestuur geen gewillige kandidaat opleverde. En inderdaad, Jongstra beschikt over een indrukwekkende loopbaan als (inter)nationale topbestuurder van EY.

Alleen is dat nu juist het probleem. De legitieme vraag is of hij met zijn profiel (nog) voldoende herkenbaar is voor het gemiddelde NBA-lid.

Als wij als accountants iets hebben kunnen/moeten leren van de actuele discussies rond ons beroep, dan is het de noodzaak om ingesloten vanzelfsprekendheden ter discussie te stellen en veilig gewaande paden te verlaten. Of dat nou onze verdienmodellen betreft, onze professionele conventies of de wijze waarop we met onze stakeholders omgaan.

Vreemd genoeg lijkt de NBA er weinig voor te voelen om ook de interne *governance* in die zelfreflectie te betrekken. En zo dreigt er weer een vertegenwoordiger van het *accountancy establishment* op het voorzitterspluche neer te dalen.

Mensen kunnen het verschil maken, zo betoogde Jan Hommen onlangs op Accountant TV, en dan vooral wanneer ze niet tot de *usual suspects* behoren. Buitenstaanders kunnen 'de omgeving wat minder makkelijk maken, wat lastiger, wat ingewikkelder soms ook'.

Is het verstandig om met deze wijze woorden in het achterhoofd iemand als voorzitter aan te stellen die als geen ander de 'oude wereld' representeert? Waarom vindt de beoogde NBA-voorzitter veranderingen noodzakelijk waar hij zichzelf in het verleden met hand en tand tegen heeft verzet? Hoe groot is de kans dat hij echte veranderingen afdwingt, bijvoorbeeld in het verdienmodel of de partnerbeloning bij de grote kantoren?

Gelet op de veelkleurigheid van de NBA-achterban, de noodzaak van een veranderagenda voor iedere accountant en de geloofwaardigheid van de hervormingsgezindheid van de sector geeft Novak de voorkeur aan een neutrale voorzitter die 'echt' van buiten komt, een vertegenwoordiger van een jonge generatie die niet wordt belast door een (bestuurlijk) verleden, óf een aansprekende representant van een andere NBA-bloedgroep dan de oob-accountants. Een accountant die de werkvloer kent, trots is op de ambachtelijkheid van zijn vak en weet waar de gemiddelde accountant 's nachts van wakker ligt.

Dat de NBA op de komende ALV vast dreigt te lopen in het verleden, komt ook op andere punten naar voren. De beroepsprofielen waarover de leden zich mogen uitspreken, maken het naar elkaar toegroeien van opleiding, profiel en titel van AA en RA in de afgelopen 15 jaar weer ongedaan. Er komt een strikte scheiding tussen de controle- en samenstelpraktijk, terwijl assurance juist een onmisbaar onderdeel zou moeten zijn van het onderwijs- en beroepsprofiel van iedere openbare accountant.

Ook wie (vrijwel) volledig in de samenstelpraktijk actief is, zou in staat moeten zijn tot assurance-werkzaamheden. Wanneer we dat loslaten, zou het zo maar eens kunnen dat veel meer kantoren het voorbeeld van Grant Thornton volgen en voor hun samenstelpraktijk alleen uitgeschreven accountants willen inzetten. Dat moeten we echt niet willen. Met deze dreigende tweedeling in de beroepsgroep komt de ratio van de fusie tussen NIVRA en NOvAA op losse schroeven te staan.

Het NBA-bestuur stelt tevens voor om de kosten van het intercollegiale toezicht te verhogen. Daarmee blijft een stelsel in stand waar Novak principiële bezwaren tegen heeft en veel praktische klachten over hoort. Toezicht zou door onafhankelijke en objectieve buitenstaanders moeten gebeuren, niet door collega's die vaak hun persoonlijke inzichten laten prevaleren. Ook het maatschappelijk vertrouwen in niet-oob-accountants is gebaat bij toetsing die boven iedere twijfel verheven is.

Bijna een jaar geleden is een aanzet gemaakt om de toekomst van het accountantsberoep duurzaam te herijken. De frisse start van toen lijkt steeds meer plaats te maken voor een moeizame beweging door het rulle zand van het verleden. Op de komende ALV kunnen we de wissels weer goed zetten. Door de weg vooruit te kiezen en niet terug te vallen in oude reflexen. Een tegenstem op de ALV geeft het duidelijkste signaal van een beroepsgroep die voor de toekomst kiest.

Deel dit artikel

Marco Moling en Guus Ham zijn respectievelijk voorzitter en directeur van de Nederlandse vereniging van accountants en accountantskantoren (Novak), de belangenvereniging voor mkb-accountants.

GERELATEERD

NIEUWS | 12 april 2021

'We moeten de rol van brede gesprekspartner weer oppakken'

In de controlepraktijk gaat veel aandacht uit naar compliance, het volgen van beroepsregels, toezicht en goed je werk doen. Maar de accountant heeft ook een verhaal... →

Arnout van Kempen

DISCUSSIE | Column | 09 april 2021

Audit quality en innovatie

Innovatie van de wettelijke controle is onmogelijk bij de bestaande regulering, meent Arnout van Kempen. →

NIEUWS | 09 april 2021

Enquête NBA over inzet forensische expertise bij de jaarrekeningcontrole

De Werkgroep Fraude van de NBA is een onderzoek gestart naar de inzet van forensische expertise binnen accountantsorganisaties. Een enquête hierover is uitgestuurd... →

NIEUWS | 08 april 2021

Kwartiermakers organiseren rondetafelsessies voor managers accountantskantoren

De twee Kwartiermakers toekomst accountancysector, Marlies de Vries en Chris Fonteijn, organiseren twee rondetafelsessies voor (senior) managers van accountantsorganisaties. →

NIEUWS | 05 april 2021

Busy Season Talks dragen bij aan openheid accountantsberoep

De reeks 'Busy Season Talks' over het accountantsberoep, elke dinsdagavond op gespreksplatform Clubhouse, kent inmiddels een vaste schare aanhangers. Editie #7 ging... →